SÅNGER OCH BALLADER

af **ROBERT BURNS.**

Öfversättning. Prisbelönt af Historisk-Filologiska Fakulteten. --------------- HELSINGFORS, J. C. Frenckell & Son, 1854.

Imprimatur: *S. Baranowskij.*

Förord till den elektroniska utgåvan

Boken, som tillhör British Library, har scannats av Google Books. Den anpassades och OCR-tolkades för Projekt Runeberg i januari 2014 av Bert H.

Robert Burns föddes i Ayrshire i sydvestra Skottland nära Ayr vid Doon den 29 Jan. 1759 i ett enstaka landthus, knappt några hundra alnar aflägset från Alloway gamla kyrka, hvilken han förevigat i sitt poem Tam o' Shanter. Hans fader, William Burness, var en fattig, rättskaffens farmer, allvarsam och strängt religiös, och hans moder, Agnes Brown, en from, förståndig qvinna, rik på husliga dygder och i besittning af ett outtömligt förråd gamla ballader och underbara sagor, hvilka redan tidigt väckte den unga Roberts lifliga fantasi. Af sina mera lyckligt lottade lekkamrater erhöll han de första för hans bildning nödiga böcker och förskaffade sig äfven någon insigt i franskan, för hvilket språk han sedermera alltid bar en viss förkärlek. Under sträng sysselsättning och träget landtmannaarbete, hvilket blott undantagsvis medgaf tid till inhemtande af bildning och själsodling, uppnådde Burns sitt sextonde år, kort före hvilken period han begick, som han sjelf säger, sin första poetiska synd. Polemisk theologi gjorde landet under denna tid halfvridet; och Burns, äregirig att lysa på kyrkvalln efter gudstjensten, vid begrafningar o. d., plägade några år sednare ansätta Calvinismen med så mycken hetta ochobetänksamhet, att han uppväckte mot sig ett rop om kätteri, hvilket aldrig riktigt tystnade. Sitt nittonde år tillbragte han borta från hemmet, sysselsatt med studier förnämligast af mathematik, hvaruti han gjorde rätt goda framsteg. Händelsevis hade han anträffat en samling bref af qvickhufvuden under drottning Annas regering, den han särdeles ifrigt studerade, och vid sin hemkomst öppnade han en litterär korrespondens med flere af sina kamrater, hvilket betydligen förbättrade hans stil. Emellertid hade hans fader arrenderat en större farm högre upp i landet, der de lefde en tid bortåt komfortabelt nog, tills en rättegångstvist angående arrendevilkoren uppstod med ställets egare, under hvilken process den gamle William Burness afled. Robert var då tjugutre år gammal.

”Vive l’amour et vive la bagatelle!” hade hittills varit hans enda principer. Poesin var hans allt i allom; och vanligtvis hade han ett halft dussin, eller flere stycken, under arbete och började det ena eller andra, allt hur det passade för hana ögonblickliga själastämning, och bortkastade det åter så snart det begynte blifva tröttande. Dels af en nyck, dela emedan han ville ”uträtta något här i verlden”, hade han slutit aig till en linhandlare i närmaste stad för att lära dennes yrke. Vid en nyårsfest kom elden lös i boden, den nedbrann till aska, och Burns stod der lemnad ”som en sann poet, icke värd sex pence.” Nu inträffade hans faders död, och för att kröna Burns' olyckor, gäckade honom under särdeles förödmjukande omständigheter en ung flicka, som han dyrkade och som hade svurit att blifva hans för evigt. Följden af denna rad afmotgångar var ett sjukligt, dystert svårmod, som hotade att blifva betänkligt för hela hans framtida lif. Men det var icke tid. att sörja. På honom och hans yngre broder Gilbert hvilade ansvaret för deras moders och syskons bergning, och medelst slägt och vänners bistånd lyckades de arrendera närgränsande farm, Mossgiel, i trakten af Mauchline.

Burns tillträdde densamma med full föresats att blifva en vis man. Han arbetade nätter och dar, han kalkylerade

öfver skörden, han gaf akt på marknadspriserna, men ändock ville det icke bära sig. Frost och missvext kommo, och han öfverlemnade efter par år sin andel i farmen åt sin broder. Samtidigt hade ett förtroligare förhållande uppstått mellan honom och Hanna Armour i Mauchline, hvars stränge fader knappt tålte höra talas om den fattiga Robert Burns, hvilken genom sina religiösa tvifvel och satirer stött sig med de allvarsamme, stela Presbyterianerne. Det skymfliga bemötande Burns här rönte, bragte honom så utom sig att han beslöt resa öfver till Vestindien. Men förrän han lemnade sitt fädernesland för alltid önskade han publicera sina dikter. Första upplagan utkom också ganska riktigt i Kilmarnock i Juli 1786, sexhundra exemplar stark, af hvilka vid pass trehundrafemtio voro subskriberade. Detta förskaffade honom en inkomst af tjugu pund — tillräckligt för öfver-farten till Jamaika, och mera ville icke Burns. Han hade redan hyrt en akterdäcksplats på första skepp som skulle segla från Clyde, hans reskoffert var redan på vägen till Greenock, han hade tagit farväl af sina vänner,han hade diktat sin, som han trodde, sista aäng på Calédoniens strand:

”Snartredan dagen nått sitt ,

Allt vildare blir stormens tjut” då ett bref från D:r Blacklock till Roberts vän, Gavtn Hamilton, öfverändakastade alla dessa hans planer genom att öppna nya utsigter för hans poetiska ambition. Doktorn tillhörde en klass kritici, hvars bifall Burns icke vågat hoppas, och dennes tanke att han i Edinburgh skulle finna uppmuntran för en ny edition af sina dikter, upplif-vade honom så mycket, att han begaf sig till sagde stad, utan att der ega en enda bekantskap och utan ringaste tecken till introduk tionsbref.

Nu förändrade sig plötsligt hans öde. öfverallt såg han sig aom en sann skaldenatur aktad och ärad, författarearvoden beredde honom en sorgfri utkomst, och han umgicks förtroligt i de förnämsta sällskapskretsar. Isynnerhet rönte han det lifligaste deltagande af James Cun-ningham, Grcfve af Glencairn, hvilken uppbjöd sitt inflytande att, till tryggande af hans ekonomiska ställning, förskaffa honom en ganska lofvandc uppbördsmannatjenst. Denna plats var dock mycket motbjudande för Burns' känsliga diktarsinne, oeh han bcgynte längta bort från Edinburghs kalla förnämltet till sin hembygds dalar igen; och sedan han samlat ett litet kapital, och efter att hnfva företagit en resa genom Skottland, under hvilken han öfverallt mötte det välvilligaste einottagande, arrenderade han pingsttiden 1788 det vackra Ellisland vid Dumfriea oeh gifte sig med Hanna Armour. Olyckan upphörde dockicke att förfölja honom; utgifterna svarade icke mot inkomsterna, formen låg i lägervall, och för sin familjs skull såg han sig 1792 tvungen att lemna jordbruket och öfver-taga en post vid tullverket, hvilken, i händelse af hans död, försäkrade enkan om pension. Den väntade befordran uteblef likväl, och kring de vilda, romantiska kusterna af Solway-Frith måste han nu höst och vår, i köld och storm, jaga efter smugglare, hvarunder han grundade den sjuklighet, som förde honom en förtidig död till möte.

Franska revolutionen hade utbrustit och dess läror funno en väldig anklang i Skottland, och kanske djupare än någonstädes i Robert Burns' beklämda bröst. Han kunde icke motstå begäret att till National-Konventet öfver-sända några metallkanoner jemte ett bref, hvilket blef uppsnappadt af tjenstfärdiga spioner, och Burns fick sig det vänliga rådet, att en tulltjensteman borde tiga och höra och icke befatta sig med politik. Detta, jemte fattigdom och störda ungdomsdrömmar, förlusten af hans mest älskade barn, bräckte hans lifskraft och hans stolta mod var förbi. Tid en badort på Solway kust sökte han lindring i sina lidanden, men då han såg att allt var för-gäfves, återvände han till Dumfries, der han fyra dagar efter sim hemkomst dog den 21 Juli 1796, i en ålder af 87 år och 7 månader. "Ville man", säger M:r Lockhart, "samla allt det som blifvit sagdt om Burns utaf män lika honom sjelf af första ordningen, skulle det fylla volymer."Den skarpt utpreglade nationela egendomlighet, som utmärker Robert Burns, gör att han ej rätt kan förstås utan en förtroligare bekantskap med Skottlands seder och egna förhållanden, och måste naturligtvis tillika betydligen försvåra hvarje försök att till ett annat språk öfverflytta hans dikter. Måhända skall Burns dock hos oss i Finland bättre än annorstädes senteras. Under nordens himmel sjöng han med lekande humor och med varm och innerlig kärlek sina enkelt sköna sånger; han var för Skottland hvad Runeberg är för oss, en genklang af nationens innersta själ. Och det är lifvade af denna tanke öfverss. här, genom en försvenskning af några bland Burns' mest älskliga sånger och ballader, sökt gifva allmänheten en, om äfven matt och aflägsen, bild af hans stora skaldskap, i det vi tillika, hufvudsakligast efter ett bref från Burns till D:r Moore, trott oss böra lemna en kort teckning af författarens enskilda lif. Bibehållandet af originalets meter

och rim, jemte återgifvandet af dess grundtanke, är hvad vi framförallt vid denna öfvers. bemödat oss om. Huruvida vi lyckats, må läsaren afgöra.

Helsingfors i December 1854.

K. H. v. Becker.C. R. Mannerheim. Den vackra Nelly. 1)

Jag älskat har en vacker mö, Ja än min vän hon är, Så länge blott min heder finns Skall Nelly bli mig kär.

Så vackra flickor såg jag nog Och mången lika nätt, Men en så blyg och oskuldsfull Som hon jag aldrig sett.

En vacker mö, jag medger det, Är skön att se uppå, Hon, utan bättre egenskap, Är intet värd ändå.

Men Nelly är så glad och frisk Så liflig och så täck, Hvad bättre, hennes rykte är Så utan minsta fläck.Och alltid lika rent och nätt Och dygdigt hon sig klär, Men af sitt eget väsen mest Hon likväl smyckad är.

En smakfull drägt, ett anlet skönt Lätt gifva hjertat sår; Men enkel blygsamhet först gör Att djupt det såret går.

Och derför Nelly fängslat mig, Mig derför är hon kär, Hon oinskränkt uti mitt bröst Dess herskarinna är.

*Duncan Gray.

Duncan Gray att fria gick,

Ha, ha, det frieri!

Mod af julölet han fick,

Ha, ha, det frieri.

Meg en knyck på nacken slog, Ett försmädligt löje fog, Duncans mod till fotters tog. Ha, ha, det frieri!

‘Duncan bad och Duncan gret, Ha, ha, det frieri! Meg tar döf som Ailsa Craig 2) Ha, ha, det frieri.

Duncan qved i älskogs nöd, Gned sig ögonen så röd',

Talte styft om rep och död.

Ha, ha, det frieri!Tid och gunst är ebb ocb flod, Ha, ha, det frieri!

Hopplös kärlek, hetsig blod,

Ha, ha, det frieri!

Skall jag som en narr, sad’ han, Dö för henne — nej, minsann! En så god liksom en ann.

Ha, ha, det frieri!

Hur det kom bäst doktorn vet;

Ha, ha, det frieri!

Meg blef sjuk, ban frisk och fet;

Ha, ha, det frieri!

Hörbart hennes hjerta slog, Qväfda suckar tyst hon drog,

Ocb i tårar ömt hon log.

Ha, ha, det frieri!

Städad gosse Duncan var;

Ha, ha, det frieri!

Meg sitt onda knappt mer bar;

Ha, ha, det frieri!

Alltför blödsint till nå’ns död,

Sist sin band han henne bjöd;

Nu går på dem ingen nöd.

Ha, ba, det frieri!Vilda vindar.3)

Vilda vindkast, kring mig susa! Svarta natt omhölj mitt hus!

Kring min öde koja brasa,

Strida storm, vid ljungelds ljus!

Vackra vikars väna vågor,

Bygder bvarest menskor bo,

Morgonrodnans gyllne lågor, Skänka sjuka sinn' ej ro.

Innerligt vår tro tillgifne,

Lydde gladt vi ärans bud,

Tydde lagar, blodigt skrifne — Segren vägrade oss Gud.

Tunga tyckas kämpas värden, Hoppet sjunkit längesen;

öppen står oss vida verlden — Utan ack! en enda vän.Eliza.

Eliza och mitt fosterland,

Långt drifves jag från er Bort öfver hafven till en strand, Dit intet öga ser;

Dock mellan oss om vågors lek Ock skulle brusa vild,

Ifrån mitt hjerta aldrig vek Din sköna dyra bild.

Lef väl Eliza, o lef väl!

Mitt hjertas tärna du!

Jag djupt det känner i min själ, Vi skiljas evigt nu.

Dock vet, när döden kall en dag Mig manar ner till sig,

Då flyr, vid hjertats sista slag, Min sista suck till dig.m sjal ir 3juk.

Minsjäl är sjuk, jag klagar ej,

Min srjäl är sjuk för en blott!

Den långa mörka vinternatt Jag vaka kan för en blott.

0 qval, för én blott!

O fröjd, för en blott!

Den vida verld jag droge kring För en blott!

Din magt, du rena kärlek, huld Och blid låt le mot en blott!

Sträck öfver henne ut din band,

Ocb låt mig tro på en blott!

O qval, för en blott!

O fröjd, för en blott!

Hvad gör — O Gud — hvad gör jag ej For en blott!0 vill da till Indien lar;?

0 vill du till Indien Mary,

Bort från gamla Skottland med mig?

O vill du till Indien Mary,

Långt hän öfver brusande stig?

Der ananas glöder så herrligt Citron och orange likaså.

Och dock hvarje Indiens tjusning Vid dig ej kan liknas ändå.

Att älska dig evigt min Mary Svor en gång vid himmelen jag,

Och himmelen må mig förgäta Om dig jag förgäter en dag.

O lofva mig trohet min Mary Ocb räck mig din snöhvita hand!

O lofva mig trohet min Mary,

Sen flyr jag mitt fädernesland.Vi kärlek ha svurit hvarandra Och trohet vi svurit dervid;

Ve öfver den dag som oss skiljer, Den timme, den sorgtyngda tid!

Visa.

Tillfreds med högst litet och nöjsam med mer, Närhelst än mig sorger och ledsamhet sker, Ett slag uppå örat jag ger allt förfång Med min stånka godt öl och en fornskottsk sång.

Väl rispar jag armbågen stundom dervid, Men mannen soldat är och lifvet en strid; Mitt muntra humör är allt mynt i min pung, Och frihet mitt grefskap, det rör ingen kung.

Ett år bland bekymmer, fast tusendefallt, En qväll bland kamrater strax ersätter allt. När målet för resan sist gladt mot oss ler, Fan tänker på vägen man farit då mer.

Må lyckan blindt snafva och stappla sin stig, Än med mig, än mot mig, sak samma för mig; Om fröjd eller smärta den bringar mig än, Mitt ord är — ”välkommen, välkommen igen!”

*Den lilla tyifva.

Lilla bulda, lilla ljufva!

Vore du min egodel,

Vid min barm jag bar dig ständigt, Som min ljufvaste juvel.

När jag ser med längtan ofta 1 ditt vackra öga in,

Vill af sorg mitt bjerta brista Att du ljufva ej är min.

Skämt ocb löje, kärlek, skönhet Bo i dina dyra drag;

Dig till offer, o gudinna,

Ger mitt hjerta gerna jag.

Lilla bulda, lilla ljufva!

Vore du min egodel,

Vid min barm jag bar dig ständigt, Som min ljufvaste juvel.Mary i himmelen.

Du stjerna blek som stilla dör Matt dröjande vid morgonskyn,

Den dag af qval du återför Som slet min Mary från min syn.

O Mary! dyra andehamn,

Der du hos Gud bland englar är, Mins du din älsklings arma namn? Hör du den sorg hans själ förtär?

Kan jag förgäta väl den stund Då ljuft vid Ayr du mötte mig,

Och glömma fräckt den helga lund, Der innerligt jag kysste dig?

Ack, evigt för mig dyr den dag,

Du låg der vid mitt bröst, står klar;

O Mary, föga tänkte jag

Att det vårt sista famntag var!Mildt kysste Ayr, i vildskog mörk Tyst sorlande, sin kiselstrand,

Der bagtorii grå med löfgrön björk Sig skuggrikt kring oss sammanband;

Allt log mot oss i doft ocb blom,

Gladt från hvar qvist högt kärlek ljöd — Ack, alltför snart blott qvällen kom Med tårögd glans, och skilnad bjöd.

Städs följer ny mig denna bild På fröjder och på vemod rik,

Från år till år mer febervild Ocb djup, en mägtig flodbädd lik.

O Mary! dyra andehamn

Der du hos Gud bland englar är,

Mins du din älsklings arma namn?

Hör du den sorg hans själ förtär?Inges.

Min fru jag bar allen

Och delar promt med ingen;

Jag skyr allt hanrej-sken Och till beborna ingen.

Min slant tillreds jag har,

Och tackar derför ingen,

Jag ej att låna bar,

Men borgar ock för ingen.

Jag aldrig titlar egt,

Men krupit ock for ingen;

Mitt svärd är hvasst ocb vekt, Att slå mig rår jag ingen.

fri och mnnter är,

Och bryr mig jemt om ingen;

Gör ingen mig fornär,

Välan — jag stör ock ingen.Skön Eliza förm vi skiljas.

Skön Eliza förrn vi skiljas,

Ack, en enda blick mig ge, Krossa ej mitt trogna hjerta,

Mot den arme vännen le!

Vänd ej bort ditt anlet, älskling;

Om som jag du aldrig brann, Säg ej ut den grymma domen, Säg, att jag din vänskap vann.

Har jag dig förtörnat, dyra, Derfor att jag dyrkat dig?

Kan du väl dens ro förstöra,

Som så gerna dog för dig?

O, så länge blott jag andas,

Slår för dig mitt bjerta än, Med ett löje, hulda tärna, Lyckliggör din sorgsne vän.Icke biet, som på blomman Uti sommarsolen satt,

Ej små el fv or na som leka I den klara månskens natt,

Icke skalden då hans känsla Eldigt glöder djnp och varm, Känner all den fröjd ditt grannskap Skänker åt min tjusta barm.Ktt hjerta var en gång så gladt och fritt.

Mitt hjerta var så gladt och fritt,

Som sommardagen lång,

Men en vacker, vestlands väfvarsven Har djnpt förstämt dess sång.

När J, flickor, gån till väfvaren,

När till väfvaren J «in;

Uppriktigt sagdt, ta'n er i akt Att ej nattetid J gån.

Att lägga upp en plaid, till stan Mig sände moder min;

Men mången suck och snyftning jag 1 väfven väfde in.

Den vackre, vestlands väfvarsven Min väfbom hurtigt slog —

Som med ett nät mitt hjerta i Hvar knut ocb efsing tog.Jag vid mitt hjul så träget satt,

Och rastlöst spolen gick;

Men vid hvart kast och vid hvart slag En stöt mitt hjerta fick.

I vester månen sakta sjönk Så blek och sorgelig,

När min vackra, hjertans väfvarsven Längs dalen följde mig.

Hvad der blef sagdt, hvad der blef gjordt •— Det blir min hemlighet;

Men ack! jag fraktar landet snart Så väl som jag det vet.

När J, flickor, gån till väfvaren,

När till väfvaren J gån;

Uppriktigt sagdt, ta'n er i akt Att ej nattetid J gån!Hary.

Himlamakter! J som hällen öfver blyga tärnor vakt,

Dl i fjerran land jag dröjer Gifven på min Mary akt. Hennes skönhet, ren och ädel, Utaf er en trogen bild,

Hennes sköna själ — o skänken Dem er omsorg, öm och mild!

Gören mildt kring henne luften Såsom hon, så ljuf, så varm, Sänden med den flägt hon andas, Ro och fröjd i hennes barm.

O beskydden henne, Englar!

Och då till en fjerran strand af ödet drifs, må hennes Hjerta bli mitt fosterland!I går af vin och kårlek varm.

i gir, af vin och karlek varm,

Jm satt Invid min kanna,

Ocb gyllne lockar mot min barm Då lutade min Anna.

Ej juden förr i öknens sand Så lifvade hans manna,

Som mig de heta kyssars brand Ja« vexlade med Anna.

O kung, att styra verldar gå Från Indus till Savanna!

Låt mig i ro blott famna få Min smidigt veka Anna.

Med edra lysande behag Furstinnor stolta, granna!

Jag föga aktar eder — jag Ju smekas får med Anna.Bort med din prakt, o dagen« Gnd!

Bort med ditt ljus, Diana!

Dn atjema, hölj i natt din aknid, Jag är jo hos min Anna!

Kom svarta natt, dröj evigt här!

Må dagen fjerran stanna!

Kom engel, mig beskrifva lär All, all min fröjd med Anna.Tallatokea.4)

Och Hin birfilande drog kring stan,

Och tnllsnoken dansade efter,

Och galit allt qvinnfolk gnällde: "’Se opp Herr djefvul, hvem hoppar bakefter!”

Hej, djefvuln smög bort, hej, djefvaln smög bort Och djefvaln smög bort med vår tullsnok! Han dansade bort, han dansade bort,

Han dansade bort med vår tallsnok.

Låt malt oss mälta och brygga öl,

Och sjunga och jubla och dansa;

Den svarte djefvaln all möjlig tack!

Han spelte så tnllsnoken dansa’!

Nog Reel’s och Hornpipe's och Strathspay’s 5)

Och dylikt är lustigt att dansa;

Dock bästa dans var den Belsebab Bjöd upp vår herr tullsnok att dansa.

Hej, djefvuln smög bort, hej djefvuln smög bort Och djefvuln smög bort med vår tullsnok, Han dansade bort, han dansade bort,

Han dansade bort med vår tullsnok.Montgomery Peggy.

Vor’ ock min bädd i denna mo (Jti min plaid på öde heden,

Jag lycklig, lycklig blefve med Min älskade Montgomery Peggy.

När stormen vildt bland bergen tjöt Och vinternatten regnig vore,

Jag uti dalen med min arm

Dig värnade Montgomery Peggy.

Och om, en mäktig herre, jag Båd' tjenare och vagnar egde,

Då vore det min enda fröjd

Att dela med Montgomery Peggy.ary floruon.

0 Mary, vid ditt fönster var, Ack, hör min bön och möt mig der! Ditt löje blott, din blick så klar,

Mer an den sniknes guld ren ar: Hur ville då ej som en slaf

Jag lida storm och natt från zon Till zon, blott det i lön mig gaf Den ljufva Mary Morison.

1 går vid klang och strangaspel När dansen gick kring ljusfylld sal, Jag satt der döf och stum och stel, Min tanke bort till dig sig stal;

Var än der glanshöljd höghet och AU landets fägring långt ifrån — Jag drog en suck: 'af alla dock

Är ingen Mary Morison!"O Mary, kan du ta' dens ro, Som ville for dig dö så glad t! Kan du mitt bjerta krossa, o! För att sin tro till dig det satt? Ger karlek ej för karlek du,

Mig miskund gif i samma mon; En kylig känsla ej ännu Jag kännt hos Mary Morison.0 vor' min vån den roda ros!

O vor* min vän den röda ros Som glöder högt på maren der!

O vor* jag sjelf den perla ren,

Som rosen klar i kalken bär!

Tätt vid dess bröst den hela natt Jag lågade så kärleksvarm;

Tills dagen ar sin slammer spratt, Jag drömde vid dess ljafva barm.

O vor* min vän likt bäcken här En blomrik, doftande syren!

O vori jag sjelf en fogel glad!

Jag satt och sjöng blott på dess gren.

Hur sörjde jag ej, såg jag den Förrådd af höstens frusna flägt;

Hur sjöng jag ej när, grön igen,

Till lif ocb doft den våren väckt!Snart redan dagen nått sitt slet

Snart redan dagen nått sitt slut Allt vildare blir stormens tjut;

Mång* regnig sky så tung och grå Ses fram utöfver slätten gå;

Från mon drog jägarn längesen,

Och fågeln hvilar trygg på gren;

Men jag går tyst och sorgsen här Längs öde stränderna af Ayr.

Af hösten nu begråts den skörd För snart af kylig frost förstörd;

Men genom stilla, ljusblå sky Den ser den vreda stormen fly —

Kall blir. ock vid dess tjut min blod; Jag tänker uppå stormig flod,

Mång' fara får jag trotsa der Långt från din vackra strand, o Ayr.

Min bäfvan ej för hafvet är,

Dess bränningar, fast döden derI tusen former mot mig ler,

Den arme fruktar intet mer.

Af oro dock mitt hjerta slår,

Det blöder djupt ur månget sår, Jag bryter bojan som det bär,

Och flyr från dina stränder, Ayr.

Farväl då bergigt sköna nord! Du Goilas Ijungbevexta jord!

Du såg min sorg, min kärlek gry, Nu långt från dig jag måste fly. Vän, ovän faren väl! jag ger Min kärlek lika nn åt er:

O, denna tårflod innebär Mitt bjertas afsked ifrån Ayr.Eb vackra Hary.

Nu räck det varma vinet mig Och låt af silfver bägarn vara;

Sist vill jag, älskling, egna dig,

En skäl förrän vi åtskiljs fara!

Ren gungar julin vid kajn af Leith, Och blåsten hviner gällt vid farjan, Klart skeppet står vid Berwiklaw — Jag måste lemna dig, min Mary!

Högt fanan böjs; i tätnad bop Ses glänsande de blanka lansar;* Från fjerran ljuda stridens rop,

Allt närmre vinka segerns kransar. Ej stormens dån på sjö och strand Gör att hos dig här än jag dröjer, Ej stridens fasor, nej! o nej —

Jag måste lemna dig, min Mary!Den vackra Jean.

Det var en mö, skön var hon att På markna'n och i kyrkan se,

Då vackra flickor möttes der Var alltid Jean den vackraste.

Nar flitigt om sin moders hus Hon under muntra sånger såg,

Ej skogens fria fågel var Som hon, så fri och glad i håg.

Men höken dödar fridfull fröjd Uti en hämplings lilla bo,

Och frost gör färgrik blomma blek, Och kärlek stör den djupsta ro.

Ung ftobie var en sven så käck,

En blomma i den vackra dal, -Han bade oxar, kor och får Och hästar visst, ett tiotal.På markna'n alltid dansade Med Jean han både först oeh sist, Och långt förra Jean det visste sjelf Sitt hjertas fordna frid bon mist.

Som månens bild en daggstänkt qväll Ses klar i flodens spegelbarm,

Så var, likt den, Jeans kärlek ren Och darrande och ljnf och varm.

Tyst suckande hon skötte nu Sitt arbete, men visste än Ej hvadan sorgen kom, och hor Allt knnde blifva godt igen.

Men lätt Jeans hjerta slog och klart, Af glädje ögat strålade 1 liljedalen, då en qväll Rob om sin kärlek talade.

I vester solen sjönk allt mer,

1 träden sjöngo foglar små,

Hans kind mot hennes ömt var tryckt, Och sakta talade han så:"Skön Jeany, ack! jag har dig kar, Skänk mig din hand, o var ej.hård!

Vill da din moder lemna väl,

Ocb följa till min vackra gård?

Ej skall i lador och i stall

Da träla. Nej, med mig da då

På ljungvext mark skall gå och se Har våra gyllne åkrar stå.”

Hvad kunde nu den enkla Jean,

Hon ville väl ej säga nej;

Sist hviskade hon ljuft ett ja,

Ocb bådas kärlek flydde ej.0, öppna din dörr iör mig!

O, öppna din dörr! af miskund låt opp!

O, öppna din dörr för mig, o!

Var dn mig ock falsk, jag trogen dig blir,

O, öppna din dörr för mig, o!

Kall blåsten känns mot min bleknade kind, Mer kall dock din kärlek mig, o!

Den frost som isar till hjertat mitt lif Är ljnf mot mitt qval för dig, o!

Blek månen går ned i den skummande vig, Så lifvet går ned för mig, o!

Farväl, falska vänner och kärlek, ej mer Till last jag är er och dig, o!

Och hon öppnade dörrn, den öppnade vidt, På drifvan hans lik hon ser, o!

Ett anskri hon gaf, till hans sida hon sjönk, Att nånsin ej uppstå mer, o!Htt hjorta i höglandet &r.

Mitt hjerta i höglandet är, icke här,

Mitt hjerta det jagar bland vildbrådet der,

Der följer det hjorten aå lätt i dess spår,

Mitt hjerta är der, hvarhelst jag än går. Farväl då, o nord, och du bergiga bygd,

Du hemland for styrka, för mandom och dygd! Ehvart den ock leder I verlden min stig,

Mitt hjerta blir evigt bland bergen hos dig.

Farväl då o fjell i er Isiga drägt!

Farväl då o dalar som grönsken så täckt! Farväl da de ansande akogarnes sång!

Farväl dn de brusande strömmarnes språng! Mitt hjerta I höglandet är, icke här;

Mitt hjerta det jagar bland vildbrådet der,

Der följer det hjorten aå tätt i dess spår,

Mitt hjerta är der, hvarhelst jag än går.Findlay.

Hvem är bakom loftsdörrn der? — Jag, min skatt! sad’ Findlay.

O

Ah, ga hem och häng ej här! — Allvarsamt? sad’ Findlay.

Hvad gör här ni midt i natt?

Kom och se, sad' Findlay.

Spelar visst mig något spratt — Händer nog, sad' Findlay.

Stod jag opp, er släppte in — Släpp mig in! sad’ Findlay.

Somnar jag väl mer ej in. — Händer nog, sad’ Findlay.

Vor* ni oppå loftskulin blott — Vor* jag blott, sad’ Findlay.

Visst förrn dager ej ni gått! — Föga nog, sad’ Findlay.Och blir bär ni natten lång — Jag blir här, sad’ Findlay.

Ar det väl ej sista gång — Händer nog, sad* Findlay.

Men hvad uppå loftsknlln sker — Låt det ske, 6ad’ Findlay.

Håll som mnren tyst, jag ber — Det förstås, sad’ Findlay.För Skottlands råtta korang.

For Skottlands rätta konung blott Vi drogo Mn vårt land,

För Skottlands rätta konnng blott Vi sågo Irlands strand,

Min vän,

Vi sågo Irlands strand.

Och allt vi gjort hvad män förmå, Men allt förgäfves var.

Min vän, min fosterjord farväl!

Jag bortom hafvet drar,

Min vän,

Jag bortom hafvet drar.

På Irlands kust han slutligt om Sig vände, och dervid Han tygeln skakade och bjöd Farväl för evig tid,

Min vän,

Farväl för evig tid.Från sjön drar seglarn, och från kamp Sig krigarn hem beger,

Men jag går från min älskling, som Jag aldrig återser,

Min vän,

Jag aldrig återser.

Då natten börjar skymma och Allt folk till ro har gått,

Min fjerran vän, din långa natt Jag mins och gråter blott

Min vän,

Jag mins och gråter blott.Lord Gregor.

En vandrare så ensam bär Vid tornet ute står;

Ack midnattsstorm så kylig är,

O öppna, Lord Gregor!

Förskjuten är jag af min far,

För att jag älskat dig;

Om än ett svek din kärlek var — Var medlidsam mot mig.

Mins du ej, Lord Gregor, den dag, Vid Irvins strand det var,

Der yppade den kärlek jag,

Som länge tyst jag bar.

Du ofta heligt svurit mig Oss skiljer dödea blott,

Mitt arma hjerta trodde dig Så innerligt och godt.Ej mera vek, ej mera varm Ån klippan är Gregor;

Din blixt vänd, himmel, mot min barm Att ro jag ändtligt får.

Här, ljungeld ifrån himmelen!

Ett offer bjudes dig —

Förlåt likväl min falske vän,

Hans brott mot Gud och mig.Bid’ far fSrlyid och mor forbjod.

Bid’ far förbjöd och mor förbjöd,

Hon lyddes derpå ej,

Att hennes brygd skull’ bitter bli,

Blan sad’ — hon trodde ej.

Och ungersven, lång Hoppar Hans, Bedrog den söta mön;

Ack ungersven, lång Hoppar Hans, Bedrog den söta mön!

En ko, en kalf, ett får, en sump,

Två pnnd till punkt och prick,

Dertill en liten piga sen

Med svart och svärmisk blick —

Och ungersven, lång Hoppar Hans, Bedrog den söta mön,

Ack ungersven, lång Hoppar Hans, Bedrog den söta mön.Kom för mig hån!*)

Kom for mig hän, kom lotsa mig,

Kom ro mig bort till Charlie;

En dnbbel forlön ger jag dig,

Blott dn mig för till Charlie.

Hän öfver vigen, o hän vilja vi, Hän öfver vågen till Charlie,

Vi redo här stå, att samlas och gå Och lefva och dö med Charlie.

Varmt aktar jag min Charlie’s namn Fast månge det förakta,

Men o! nog Nick dem tar i famn,

Som Charlie att skada trakta!

Vid vattnen och vid vindarna,

Vid måne, sol och stjema!

Skull* tjugo tusen lif jag ha,

För Charlie jag gaf dem gerna!

Hän öfver vågen, o hän vilja vi, Hän öfver vågen till Charlie;

Vi redo här stå, att samlas och gå Och lefva och dö med Charlie!Brncfls tal till ana Skottar vid Bannockbnm. ’)

Förr J blödt, o Skottske min, Med Wallace; — så må igen Nn vi segra en gång än,

Segra eller dö.

Dagen, timmen inne är;

Rostad nalkas Edvards bär, Med dess seger stunda här hojor, slafveri!

Fins bland eder någon knekt Uttf Skottars tappra slägt,

Som ej kämpar fritt och käckt, Låten honom fly!

Den för fribet, kung och bärd Draga vill sitt blanka svärd,

Stå och falla, frihet värd,

Må han följa mig!Vid förtryck och tyranni! Våra lönera ilafveri!

Gladt vårt hjertblod gjote vi, Blott de fria bli!

Slå enhvar tyrannen ner I hvar fiende han aer!

Frihet hvaije dödshugg ger, Seger eller död!lacphersons farvåL8)

J djupa fangselhvalf, farväl!

Min sista suck ta'n mot!

Macphersons tid är nte snart,

Ack, snart — vid galgens fot.

Och glad han gick och oförskräckt,

Med högrest panna bort;

Ett språng —• vidt svängde han för vind I galgen innan kort.

Hvad är då dodf — Ett andtag blott!

I mången blodig lek Bjöd jag den trots, och här ännu Bespottar jag dess svek!

Från bojan lös min hand, och gif Mitt tunga slagsvärd mig!

J Skottske män, hvem djerfis med mig 1 envig mäta sig?Jag lefde stids i kamp och strid,

Förrådd man sist mig vann;

Af blygd jag qväfe, jag måste do,

Och mig ej hamna kan.

Farväl, do dagens ljnfva ljos,

Och allt hvad deråt gläds!

Skam skall den nsling evigt ha Som fegt för döden rids!

Och glad han gick och oförskräckt,

Med högrest panna hort;

Ett språng — vidt svängde han för vind, I galgen Innan kort.Ivar åro den leende morgonens fröjder?

Hvar aro den leende morgonens fröjder,

Och dansen vid lärkornas sång?

Hvar är väl den frid, som i vildmarken följde Om qvällen min irrande gång?

Jag kan icke mer vid den slingrande floden De doftande blommorna se;

Jag lättfotad längtar ej mer efter nöjen,

Mot mig na blott sorgerna le.

Har sommaren dalarne då öfvergifvit,

Och ha vi då vinter igen!

Nej, bien, som svärma kring rosen, förkunna Den herrliga årstiden än.

Att säga hvad länge, ack länge jag vetat Jag fraktar att höja min röst —Skön Jenny, skön Jenny det ar, som allena Med smarta har uppfyllt mitt bröst.

Ack, tungt ir mitt sinne, ej tiden mig läker, På fröjd och på hopp ar jag arm;

Så vill jag då kärleksfullt söka att glidas Af sorgen, som bor i min barm.John Anderson.

John Anderson, min vän, John, Engång i fordna dar Din lock så korpsvart var, och Din panna hvit och klar;

Na är din hjessa kal, John,

Och matt ditt öga, men Gad signe dina lockars snö,

John Anderson, min vän!

John Anderson, min vän, John, Uppåt gick förr vår stig,

Och mången fröjdful) dag, John, Upplefde jag med dig;

Na nedåt stappla vi, John,

Dock hand i band ja än!

1 samma graf sen hvila vi John Anderson, min vän!Farväl.

Hvad kan den tappre ajelf ej lida,

Hvad anaer han sin egen smarta för!

Men ack, då han sitt eget sjelf fö rökt Med kära barn och med en dyrkad vän, Och deras lefnads väl förutan honom År värnlöst — dä, o då hon känner djupt Hur jemrene udd uti hons hjerta gror, Och gråter likt den fege då sitt öde.

Sä är ock jag förderfvad!

Thomson»” oeh

Farväl o frusna Skottska nord,

Mig kar mer an den heta jord Som ananas rikt bar!

Farväl den sorg i hemmet bor,

Och din välsignelse, min mor!

Den oro Jeany tär!

Farväl min Bess! om miste no Do om min ömhet gir,

Jag har en bror, min andel da Uti bans kärlek får;Jemväl da, farväl na

Min Smith, min hjertans vän! Var hennes, min Jeanys

Stöd, när du mins din vän!

Mig sorgen djapt i själen skär,

Jag går från dig min Jeany kär!

”Nej” bjader mig din tår.

Ack, jag en framtid för mig ser,

Som blott forderf ocb oganst ter,

Och dock för dig jag går.

Da Aiken, dyra, varma vän,

Och Hamilton farväl!

Med många trogna tårar än Skall er jag minnas väl!

Vind susar, våg brusar,

Jag manas från mitt land; Storm bådar, ej skådar

nånsin mer dess strand.Från Skottlands skaror skallar gållt.

Från Skottlands skaror skallar galit Säckpipans ljud från skog och falt,

Och brända korset 9) blixtlikt snällt Går ifrån Clan till Glan.

Beredd till strid, i strålfoll prakt,

Vid hornens klang från trakt till trakt Uppprytter landets riddarvakt,

Och hären rycker an.

O gråten, Englands döttrar!

Na sväller Bannock flod,

Dock ej ataf sött vatten,

Af Englands bästa blod.

Pilregnet tystnar stilla,

Bågsträngen spanns ej mer,Hvar springer den stolta Gloster? — Han rider aldrig mer.

O gråten1, Englands frnar!

Han hvilar, Mnsgrave god;

Af hornens smattrande toner Ej väcks Argentines mod.0 säge jag i stormen dig.

O såge jag i stormen dig På öde hed, på öde hed,

Jag med min plaid dig värnade För vind så vred, för vind så vred; Om olycksödens bittra lek Dig hotade, dig hotade,

Mitt hjerta blef din tillflyktsort Ljuft älskade, Ijnft älskade!

Och vor' jag i en ödemark Af snö och is, af snö och is,

Om der jag egde dig, den blef Ett paradis, ett paradis.

Och om den vida verldens kung Vor' jag allen, vor' jag allen,

Då vore i min krona du

Den 8könsta sten, den skönsta sten.När solen bakom berg och skog.

När solen bakom berg och skog Sin afskedsblick oss sänder,

Och trott mitt spann från fält och plog Till hemmet återvänder,

Och björken daggens perlor ner I ängens källa gjuter,

Jag vid dess rand dig återser Ocb till min barm dig sluter.

Och genom dunkel hålväg drog Vid midnattsstund jag gerna,

Om vid mitt mål ditt öga log,

Min bjertans ljufva tärna!

Och vore vildt än nattens tåg Och trötthet mig betoge,

I källans våg din bild jag såg Vid ditt mitt bjerta sloge!Ta’n er i akt för Anna!

Ack gossar, tron på mig och ta’n För Anna er i akt!

Blott skälmskt hon ler, hon strax för er En snara listigt lagt.

Som svandun skär, dess panna är,

Som stjernan hennes blick,

Så smärt hon är, att man så när Sin hand kring henne fick.

Om ungdomsro och kärlekstro Än förde eder an,

Ta'n er i akt! Ack, all er makt Ej henne motstå kan.

En boja städs hon har tillreds Som mången hjertqval bragt;

Ack gossar, tron på mig och ta’n För Anna er i akt!Tam o' Shanter. '*)

"Af troll och gastar full är denna bok."

Gawin Douglas.

När krämarn torgen öfverger,

Ocb grannar törstigt slå sig ner,

När marknadsdagen blifvit sen Och folket tågar hemåt ren;

Vi fyllda bägare då tömma,

Och druckna, sälla sedan glömma De långa skottska mil framom De kärr och berg och slätter, som Stå mellan oss och hemmets härd,

Der^tyst vår fru, af oro tärd,

Då rynkar ögonbrynen tvär Och varm sin vredes låga när.

Och far man, det fann Tam o’ Shanter, Till hvarje by åt alla kanter,Ayr öfverträffas dock ej än Af deras mör och raska män.

O! hade, Tam, du lyssnat blott Till allt hvad klokt din Katy rådt:

Hon sad’, att du din slyngel skicka Dig skulle plumpt, och rumla, dricka; Var nånsin nykter du kanhända När någon marknad gick tillända!

Hos mjölnarn satt du med ditt mjöl Så länge pengar fanns till öl; På herrgåln, när du var i tagen, Du söp med John till andra dagen.

Hon sagt: förr eller sednare Skall djupt i Doon man dränkt dig se, Eller af bistra spökens mängd I Alloway gamla kyrka stängd.

Ack, ädla damer, ondt det gör . Mig ofta då jag hustrur hör ömt månget varningsord fornöta,

Dem hånfullt deras män bemöta.

Men till vår saga. — Tam så säll Vid brasan satt en marknads qväll;

Det sprakade så skönt och mäktigt, Och ölet var gudomligt präktigt.Bredvid satt John, skomakaren,

Hans törstige, hans gamle vän;

Som bröder voro de hvarannan,

1 veckor söpo de tillsamman;

Och natten kom med sång och glam,

Och bättre öl kom ständigt fram.

Mot Tam värdinnan, öm I hågen,

Blef hemligt honom ljuft bevågen,

Och Johns historier kommo alla Af löje krogsaln snart att skalla.

Gällt stormen pep dernte, men Vår Tam ej brydde sig om den.

Klar blicken blef och molnfri pannan, Man sjöng och skötte flitigt kannan;

Likt bi’t när hem sin skatt det'bringar, Bort qvallen flög på lösta vingar.

För Tam, mer stolt än någon kung,

All lifvets sorg ej mer var tung.

Dock nöjets rus som vallmon dör, Blott du den späda blomman rör,

Likt snön, som bäckens bölja hinner,

Ett ögonblick — dess hvithet svinner, Likt nordanvind, som flyktar hän Så fort att du ej vet hvarthän,Regnbågen likt, hvars sköna form Förbleknar i den vilda storm.

Ej någon fjettrar tidens lopp,

För Tam blef tid att bryta opp.

När midnattstimmens hemska stund Sig bredt kring vida hvalfvets rund,

Han steg till häst, och af det bar —

1 natt en hund knappt ute var.

Liksom for sista gången tjöt Hemskt stormen. Regn i strömmar flöt, Allt mörkare in natten bröt,

Och djnpt och länge åskan röt.

Det kan ett barn förstå, i natt Helt säkert fan vid styret satt.

Men Meg, Tams raska, gråa sto, Slog gnistor klart med jernsmidd sko, Och lustigt öfver mo och hed,

Trots blåst och regn och blixt han red; Djupt ned sin blåa mössa klämde,

Bn gammal skottsk ballad uppstämde, Och skyggt allt stundom blicken spände, Och lyssnade och om sig vände.

Alloftay kyrka sågs långt hänMed sina troll och ugglors skrän.

Vid vadet nu han var jemväl,

I snön der krämarn frös ihjäl;

Vid björken och den stora sten,

Der druckne Charlie bröt sitt ben; Invid den ginst och gamla qvarn,

Der jägarn fann ett mördadt barn;

Helt när det träd på brådbrant stig Der Mungos moder hängde sig.

Mörk framför honom Doon nu flöt, Och stormen doft bland bergen tjöt; Det blixtrade vid skogens bryn;

Allt närmre åskan skalf i skyn;

Då skymtade vid blixtens ljus Alloway gamla bönehus,

Hvar springa sken af sällsam glans, Och gällt det ljöd af lust och dans.

John Hafrekorn, ditt mod består! Med dig mot faran gladt man går!

Vid dubbelt öl vi intet frukta,

/

Med whisky djefvuln sjelf vi tukta, Och ölet slog så Tam i nacken,

Att han haft lust ge fan på fracken. Men Meg sig ej ur stället rördeTills några rapp dess grubbel störde,

Och rädd hon sprang i ljuset fram;

Och ack, hvad syn nu såg ej Tam!

Hej, troll och hexor par om par!

Just ej precis française det var —

Jigs, hornpips, reels och strathspeys11) satt’ Lif i enhvar rent af besatt.

I öster på en fönsterspalt Satt gamle Nick i djurgestalt;

En raggig hund, svart, grym och stor, Hemskt förde an den vilda chor;

Nick på en pipa hvisslade,

Så tak och dörrar gnisslade;

I sina kistor gångna slägter Der stodo stelt i svepningsdrägter,

Och genom något trolldomsband Ett ljus höll hvarje lik i hand,

Vid hvilkas «ken Tam tydligt såg Hur på det helga altar låg*

* En steglad mördare och två Odöpta stackars dibarn små;

En tjuf, från galgen tagen ned,

Hvars mun sig än’ ! dödsqval vred;

Fem bilor, röda, blodbesköljda;

Fem sablar skarpa, mordomhöljda;En snara af ett strumpeband;

En dolk, som höjts af sonahand Att ge en far dess banesår —

Vid fästet satt hans gråa hår;

Tre lagkarlstungor fläckta ut, Lögnsömmade, som tiggarns klut; Presthjertan, ruttna, svarta, svedda, Och stinkande, på radband trädda;

Och syn på syn så gräselig,

Att håren dervid resa sig.

Tam mållös stirrade och skälfde. Den gulna lust mer vildt sig hvälfde; Och pipan ljöd allt gällare,

Och dansen gick allt snällare;

Det hven, det susade, det led,

Tills hvarje hexa dignat ned;

Då blef hvar svepduk undanföst Och dansen gick ånyo löst.

O Tam! att dock det varit tärnor, Ljuft strålande, som nattens stjernor,

I lintyg, hvita, lätta, skära,

Och ej förruttnelse så nära!

Jag dragit af mitt byxepar,Om det mitt sista äfven var,

Och bugat djupt och gett det gerna For blott en blick af sådan tärna.

Men torra, murkna tomtegubbar Och käringar i understubbar,

På kryckor äckligt skumpande,

Ack, att på slikt du kunde se!

Nu visste Tam dock hvad han såg; En flicka yr och vild i håg Var med i natt i trollens ring,

I trakten känd sen vida kring,

Der mången ko hon trollat död,

Och mången farkost bragt i nöd, Förstörde säd och fruktträd bräckte, Och snart allt bygdens folk förskräckte. En skjorta väfd af gröfsta garn Hon bar allt sedan litet barn;

Fast kort och snäf, hon dock den bar Så stolt — den hennes bästa var.

Ack, föga hennes mor väl tänkte, Att skjortan, som hon Nannie skänkte, Köpt då för hennes sista pund,

Skull’ ses en dag i hexors rund.Min sångmö sänker vingen här,

Till sådan flykt hon maktlös är -Att sjunga Nannies vilda lek —

Hon sprang så sällsamt vig och vek — Hur Tam förhexad stod och blängde, Och, trodde man, hans syn förvrängde. Sjelf satan muntert skuttade,

Och tyst ur kalken sm ut tade Nu gjorde hon en kapriol.

”Väl gjort, väl gjort, du korta kjol!” Högt Tam nu ropar helt besatt,

Och vips så sveptes allt i natt;

Meg sporrades då, följd längs mon Af hela afgrunds legion.

Som retad bisvärm surra hön,

När kupans ro af plundrarn störs;

Som-uppskrämd hare flyr sin kos När jägarn står midt för dess nos;

Likt hastigt rörda marknadshopar,

När ”ta fast tjufven” någon ropar,

Så springer Meg och trollen i Dess spår, med hemskt, förfärligt skri. Ack Tam, ack Tam, nog blir du än Stekt som en sill i afgrunden;Förgäfves Kat’ dig väntar åter,

En tröstlös enka, snart hon gråter.

”O! Meg nu tag det fina ut,

Till stenen hinn vid bryggans slut12), Der kan du svänga fritt din svans,

Ty dit ej hinner trollens dans.”

Men förrn hon hann till stenen ner,

Sin svans hon svängde aldrig mer;

Ty Nannie, för de andra vida,

Var när den ädla Maggies sida,

Och flög mot Tam i vredesmod,

Men kände föga Maggies mod —

Ett språng — dess herre räddad var; Men Maggies gråa svans blef qvar;

Den hade hexan ryckt från gumpen,

Och stackars Meg behöll blott stumpen.

Enhvar som läser denna saga Han må sig väl till vara taga Att, bjudes han till dryckjom gå,

Den korta skjortan glömma då;

Tron mig, slik glädje blir för dyr,

Mins Tam o' Shanters äfventyr.

Anmärkningar.

*) "Jag hade aldrig — säger Burns — minsta böjelse att blifva skald, till dess jag engäng djupt och innerligt förälskade mig; men då blef rim och sång mitt hjertas naturliga språk. Denna dikt var mitt första försök och författades i en tidigare period af mitt lif, då mitt hjerta ännu klappade barnafromt och rent, obekant med verldena alla smygvägar. Föremålet för min kärlek var en ung flicka, hvilken rikeligen förtjenade det henne tilldelade berömmet"

*) Ailaa Craig är en öde klipptrakt i Frith of Clyde, midtemot Girvan i Ayrshire.

*) "Vilda vindar" är Viscount Strathallan, Jakob Drummonds klagosång. Hana fader och närmaate vänner atupade i slaget vid Culloden och sjelf undkom han med knapp nöd och dog uti landsflygt.

4) I Februari 1792 hade ett smuglarfartyg varsnats i Soloway-Frith och Burns med några andra beordrades att fasttaga det; men aom det var väl bemannadt, måste Burna, medan man tillkallade hjelp, ensam i den kalla, stormiga natten qvarblifva att observera smugglarn. Full af förargelse öfver sina biträdares långa dröjsmål diktade han under tiden denna humoristiska satir öfver sina förmän.

) Reels, Hornpipes, Jigs och Strathspeys äro gamla omtyckta skottska folkdanser.) Charlie, som Burns besjunger i denna och många andra af sina Jakobiter-sånger, är den bekante Karl Eduard Stuart, kallad Pretendenten eller riddar S:t Georg, hvilken sökte realisera sin faders, Jakob 111, anspräk pä brittiska kronan och fördenskull 1745 kom öfver till Skottland, der han fann ett betydande anhang. Efter flera lyckliga träffningar blef hans här omsider i grund slagen vid Culloden, och prinsen irrade länge som en jagad hjort omkring i de akottska skogarna, till dess han slutligen efter tusen faror lyckades fly på en fransk fregatt. Sk«t-tarnes förkärlek för sitt gamla kungahus delade äfven Burns och i många sina sånger uttalar han detta pä_det kraftigaste.

Nick, djefvulen.

7) Denna ädla aäng diktade Burns 1787 under ett förskräck ligt åskväder på Gallovays skogiga kust, kort efter det han besökt slagfältet vid Bannockburn.

) James Macpherson, hufvudman för Clan Chattan, var en beryktad högländsk fribytare, utmärkt bland annat för sin personliga styrka och sin ovanliga virtuosité på fiol. 1 böljan af förra århundradet blef han genom lut tillfångatagen och afrättades i Inverness eller Banff. Framledd till galgen stämde han sin fiol för sista gången och begynnte spela den efter honom såkallade "Macpherson1* Rant", hvarefter han sträckte fiolen högt i vädret och lofvade deft ftt hvemhelst af hans Clan, som ville spela denna melodi öfver hans lik. Dä ingen svarade sönderslog han fiolen öfver bödelns bufvud och störtade sig frän stegen. — En duglig försvenskniug af denna vilda dödssång är, snart sagdt, ogörlig. Originalets karakteristiska, med styckets tankegång harmoniskt sammangjutna, formfulländning torde svårligen kunna återgifvas någorlunda helst ledigt, och öfvers. har fördenskull, i likhetmod Juliua Heintze, endast lemnat en, i förandradt vers-ra&tt öfverflyttad, bild af innehållet

*) När en Clana öfverhufvud ville hastigt sammankalla sitt folk, lät han slagta en bock; ett kors, förfärdi-gadt af

något lått trädslag, brändes i ändarne och släcktes sedan i det slagtade kreaturets blod. Detta kallades glödande korset (ficry cross), och äfven skamkorset (erean tarigh), emedan olydnad emot sinnebildens betydelse medförde vanära. Med denna budkafle sprang en snabb och pälitlig budbärare, det fortaste han förmådde, till nästa by, hvarest han lemnade den till förnämste personen pä atället, och yttrade blott ett enda ord, som antydde samlingsstället. Den som emottog korset var förbanden att vidare fortskaffa det med lika skyndsamhet till nästa by, och sålunda, gick det genom hela distriktet med otrolig hastighet — Ur Arnells öfvers. af Walter Scotts Sjöfröken.

t0) Det var medan Burns tillbragte sin nittonde sommar i Kirkosvald församling i Carrick som han lärde känna de karaktärer och omständigheter hvilka närmast ligga till grund för poemet Tom o’ Shanter. Hjelten var en hederlig farmer vid namn Douglas Graham, hemma frän Shanter emellan Tumberry och Colzean. Dennes hustru Helen ål'Taggast var mycket vidskeplig och fördomsfull. Graham begaf sig hvarje marknad till Ayr, der han handlade med säd, vanligen dit beledsagad af en skomakare från grannskapet, John Davidson, hvilken derstädes uppköpte sitt läder. Båda voro lustiga sällar och sutto ofta sent inpå natten vid ölstånkan på bykrogen. En atormig och regnig natt hemred Graham sednare än vanligt och råkade nära bron öfver Doon vid Carrick Hill förlora sin mössa, som inneslöt hans, under marknaden förvärfvade, penningar. För att afvända sin hustrus uppbrusande vrede, uppdukade han för hennes lättrogenhet ea läng historia om troll och spöken, som ban tade sighafva sett i Alloway kyrka, men underlät likväl ej att följande morgon återvända till Carrick Hill, för att söka sina penningar, hvilka han äfven ganska riktigt återfann. När Burns hörde detta Grahamn äfventyr, gömde han det i troget minne till dess han deraf långt sednare gjorde en af aina mest beundrade dikter.

fl) Se anmärkh. s).

**) Det är välbekant att troll och spöken icke ega makt att förfölja en arm syndare längre än till midten af närmast flytande ström. — Burns.